

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000531

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-01-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ НУ "ОЮА" №1033-10 від 01.05.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Ахмад Зубайр ---
- ZUBAIR AKHMAD

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 293

Назва наукової спеціальності: Міжнародне право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 37285 Міжнародне право (293 Міжнародне право)

Дата захисту: 13-04-2024

Спеціальність за освітою: право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 4602

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.87.67

Тема дисертації:

1. Міжнародно-правовий захист від природних та техногенних катастроф
2. International legal protection against natural and man-made disasters

Реферат:

1. Дисертація є першим в українській науці міжнародного права спеціальним комплексним дослідженням міжнародно-правового захисту від природних та техногенних катастроф. У роботі представлено авторське поняття та власний підхід до розуміння захисту від природних та техногенних катастроф засобами міжнародного права, а також сформульовані положення, які характеризуються науковою новизною. У дисертації проведено комплексне дослідження міжнародно-правового захисту від природних та техногенних катастроф, проаналізовано поняття природних та техногенних катастроф, які являють собою одну з наймасштабніших екзентиційних загроз людству. Попередження та мінімізація їх наслідків потребують співпраці всієї міжнародної спільноти, адже саме так можна запобігти настанню таких катастроф, або максимально швидко ліквідувати їх наслідки. Під катастрофою слід розуміти будь-які природні або спричинені людиною лиха, які спричиняють великі втрати людського життя або руйнування природного середовища, приватної власності чи громадської інфраструктури. Лихо може бути відносно раптовим, наприклад землетрус чи розлив нафти. Воно може розгортатися протягом більш тривалого

періоду, як наприклад, наслідки триваючої пандемії чи кліматичних змін. Сильні посухи, лісові пожежі, повені, зсуви та виверження вулканів часто вважаються прикладами стихійних лих. Великі промислові аварії, руйнування будівель, багатопверхові пожежі, аварії авіалайнерів, затоплення суден і терористичні акти класифікуються як катастрофи, спричинені людиною. Досліджено, що катастрофи слід поділяти на природні та техногенні. Природна катастрофа – це явище природного характеру, руйнівна дія якого проявляється в рамках значних просторово-часових параметрів і створює загрозу життю та життєдіяльності людей, а також завдає суттєві матеріальні збитки внаслідок несприятливого впливу на людську діяльність та навколишнє природне середовище. Загалом, природні катастрофи можуть виникати незалежно одна від одної, але можуть бути і взаємопов'язані. Тобто, одна природна катастрофа може спричинити іншу. До природних катастроф відносяться такі стихійні лиха, як землетруси, виверження вулканів, урагани, повені, пожежі. Катастрофи, що пов'язані із діяльністю людини, досить часто визначають, як антропогенні (техногенні) катастрофи. Техногенна катастрофа напряму залежить від людини і може бути спровокована дією людини або її бездіяльністю. Техногенні катастрофи призводять до ураження та травмування населення, створює загрозу для життя та здоров'я людей на певній території або у межах економічної діяльності. Це призводить до пошкодження будівель, споруд, обладнання та транспортних засобів, порушення виробничих або транспортних процесів, а також спричиняє надмірні, аварійні викиди забруднюючих речовин та інший негативний вплив на природне середовище. Техногенні катастрофи поділяються на промислові, транспортні та змішані. Промислові катастрофи включають витік хімічних чи радіоактивних речовин, вибухи, пожежі. Інциденти на транспорті групуються залежно від виду: аварії на залізничному, повітряному, водному чи автомобільному транспорті. Доведено, що міжнародно-правове регулювання захисту від природних і техногенних катастроф охоплює сфери адаптації до наслідків стихійних лих, забезпечення прав людини, відтворення навколишнього природного середовища. Основною метою наукових досліджень у галузі міжнародно- правового захисту від природних та техногенних катастроф є розробка наукових основ та правових механізмів для запобігання та послаблення негативних наслідків катастроф для життя людей, інфраструктури та довкілля. Міжнародно-правове регулювання захисту від природних і техногенних катастроф включає розробку міжнародних угод, договорів і конвенцій, які встановлюють юридичні зобов'язання щодо попередження антропогенних катастроф, мінімізації наслідків природних катастроф та відповідальність держав, юридичних та фізичних осіб за порушення міжнародно-правових норм в цій сфері.

2. The dissertation is the first special comprehensive study of international legal protection against natural and man-made disasters in the Ukrainian science of international law. The work presents the author's concept and own approach to understanding protection from natural and technological disasters by means of international law, and also formulates provisions that are characterised by scientific novelty. The dissertation conducts a comprehensive study of international legal protection against natural and man-made disasters, analyses the concept of natural and man-made disasters, which are one of the largest existential threats to humanity. Prevention and minimisation of their consequences require the cooperation of the entire international community, since this is the only way to prevent the occurrence of such disasters or to eliminate their consequences as quickly as possible. A disaster is defined as any natural or man-made disaster that causes a large loss of human life or destruction of the natural environment, private property or public infrastructure. A disaster can be relatively sudden, such as an earthquake or oil spill. It may unfold over a longer period of time, such as the effects of an ongoing pandemic or climate change. Severe droughts, forest fires, floods, landslides and volcanic eruptions are often considered examples of natural disasters. Major industrial accidents, building collapses, multi-storey fires, airliner crashes, ship sinkings and terrorist attacks are classified as human-caused disasters. It has been studied that disasters should be divided into natural and man-made. A natural disaster is a natural phenomenon whose destructive effect is manifested within significant space and time parameters and poses a threat to human life and livelihoods, as well as causes significant material damage as a result of adverse effects on human activity and the environment. In general, natural disasters can occur independently of each other, but they can also be interrelated. That is, one natural disaster can cause another. Natural disasters include such natural hazards as earthquakes, volcanic eruptions, hurricanes, floods, and fires. Disasters associated with human activity are often

defined as anthropogenic (man-made) disasters A man-made disaster is directly dependent on humans and can be triggered by human action or inaction. A man-made disaster causes damage and injuries to the population, poses a threat to human life and health in a certain territory or within the framework of economic activity. This leads to damage to buildings, structures, equipment and vehicles, disruption of production or transport processes, and causes excessive, accidental emissions of pollutants and other negative impacts on the environment. Man-made disasters are divided into industrial, transport and mixed. Industrial disasters include leakage of chemical or radioactive substances, explosions, and fires. Transport incidents are grouped according to the type of transport: rail, air, water or road accidents. It has been proven that the international legal regulation of protection against natural and man-made disasters covers the areas of adaptation to the consequences of natural disasters, ensuring human rights, and reproduction of the natural environment. The main purpose of scientific research in the field of international legal protection against natural and industrial disasters is to develop scientific foundations and legal mechanisms for preventing and mitigating the negative effects of disasters on human life, infrastructure and the environment. International legal regulation of protection from natural and industrial disasters includes the development of international agreements, treaties and conventions that establish legal obligations to prevent anthropogenic disasters, minimise the consequences of natural disasters and the responsibility of states, legal entities and individuals for violating international legal norms in this area.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Ахмад З. Підстави міжнародно-правової відповідальності за порушення вимог щодо попередження катастроф антропогенного характеру та мінімізації наслідків катастроф природного характеру. Збірник наукових праць право та державне управління. 2022. № 4. С. 264-270.
2. Ахмад З. Становлення інституту міжнародно-правового регулювання захисту від техногенних катастроф. Науково виробничий журнал «Держава та регіони» Серія: право. 2023. № 3 (81). С. 205-209.
3. Ахмад З. Генезис техногенних катастроф. Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал». 2023. № 6. С. 724-729.
4. Akhmad Zubair International-legal standards of cooperation of Ukraine in the field of environmental (climate) problems. Amazonia investiga vol 9 num 95. 2020. С. 295-301.
5. Ахмад З. Європейські регіональні організації з питань захисту навколишнього середовища та з питань захисту від природних катастроф. збірник тез міжнародної науково-практичної конференції «дев'ятнадцяті осінні юридичні читання» Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. (м.Хмельницький, 23 жовтня 2020 року) / Хмельницький ун-т управління та права, Хмельницький, 2020. С. 526-529.
6. Ахмад З. Роль международных неправительственных организаций в области охраны окружающей среды. Матеріали науково-практичної заочної конференції «Правова система України в умовах новітніх викликів міжнародного порядку» національного університету «Одеська юридична академія» (м. Одеса, 20 травня 2020 р.) / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». м. Одеса, 2020. С. 86-88.
7. Ахмад З. Защита прав человека во время природных и техногенных катастроф. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Права людини – пріоритет сучасної держави» Національного університету «Одеська юридична академія». (м. Одеса, 10 грудня 2020 р.) / Нац. ун-т

«Одес. юрид. акад.». Одеса, 2020. С.171-175.

- 8. Ахмад З. Співробітництво України та ЄС в рамках програми з попередження забезпечення готовності і реагування на природні та техногенні катастрофи. Український щорічник з європейських інтеграційних студій «Україна – Європейський Союз: від партнерства до асоціації. (м.Львів, 19 березня 2019 р.). Львів, 2019 випуск 2. С.127-133.
- Ахмад З. Значение и основные положения Парижского соглашения в рамках Рамочной конвенции ООН об изменении климата. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Правова держава: міждисциплінарний підхід» (м.Маріуполь, 05 грудня 2018 р.). / Донецький юрид. Інститут, Маріуполь, 2018. С. 21-24.
- 10. Ахмад З. Діяльність Організації Об'єднаних Націй щодо зменшення ризику катастроф. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Правове життя сучасної України» Національного університету «Одеська юридична академія» (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.) / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса, 2020. Т. 3. С. 52-54.
- 11. Ахмад З. Институционализация международного сотрудничества по вопросам глобального потепления. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Правове життя сучасної України» Національного університету «Одеська юридична академія». (м. Одеса, 17 трав. 20219 р.) / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса, 2019. Т.1. С. 437-440.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0116U001842, 0122U000266

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сурілова Олена Олексіївна

2. Olena O. Surilova

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борщевська Олена Миколаївна
2. Olena M. Borshchevska

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний морський університет

Код за ЄДРПОУ: 01127777

Місцезнаходження: вул. Мечнікова, буд. 34, Одеса, 65029, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карвацька Світлана Богданівна
2. Svitlana Karvatska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9948-4866

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грушко Мальвіна Валеріївна
2. Malvina V. Grushko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5856-8147

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мануїлова Катерина Вікторівна

2. Kateryna V. Manuilova

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бехруз Хашматулла Набієвич

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бехруз Хашматулла Набієвич

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Д'ячкова Марія Олегівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна